

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра архітектури та будівництва

ЗАТВЕРДЖУЮ:

проректор з методичної роботи

М. Штанько **Ярослав ШТАНЬКО**

“ 30 ” 08 2023 р.

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ
АРХІТЕКТУРНОЇ СПАДЩИНИ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування
Освітньо-професійна програма	Архітектура та містобудування
Освітній рівень	(третій) <u>освітньо-науковий</u>
Статус дисципліни	<u>вибіркова</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>

**Івано-Франківськ
2023**

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри
архітектури та будівництва
Протокол № _1_ від _29 серпня_ 2023 р.

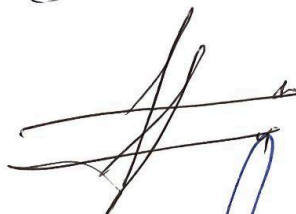
В.о. завідувача кафедрою

Юрій ОГОНЬОК

Розробники:

Д.т.н., професор
К.т.н., доцент

Микола ГАБРЕЛЬ
Михайло ГАБРЕЛЬ

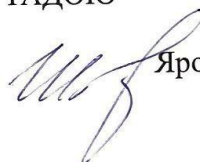
УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП

Михайло КОСЬМІЙ

СХВАЛЕНО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЮ РАДОЮ
Голова Науково – методичної ради
ЗВО «Університет Короля Данила»
Протокол № _1_ від _01 вересня_ 2023 р.

Ярослав ШТАНЬКО

e-mail	mykola.habrel@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра архітектури та будівництва
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=5611

ВСТУП

Метою дисципліни «**Актуальні проблеми дослідження та збереження архітектурної спадщини**» є формування у здобувачів теоретичних знань, практичних навичок та критичного мислення, необхідних для аналізу, оцінки, збереження та адаптації об'єктів архітектурної спадщини.

Це включає:

- ознайомлення з сучасними підходами до реставрації та консервації архітектурних пам'яток;
- вивчення методів і технологій дослідження стану архітектурної спадщини;
- розгляд правових, соціокультурних та економічних аспектів збереження спадщини;
- розвиток навичок використання інноваційних інструментів для документування й аналізу пам'яток.

Дисципліна спрямована на виховання у здобувачів поваги до історико-культурних цінностей та розуміння їх значення в сучасному урбаністичному контексті.

Відповідно до вимог освітньо-наукової програми студенти повинні: **знати:**

- Основи теорії та історії архітектурної спадщини, її роль у розвитку суспільства.
- Сучасні підходи до вивчення, аналізу та оцінки стану архітектурних пам'яток.
- Принципи та методи реставрації, консервації та адаптації об'єктів архітектурної спадщини.
- Нормативно-правові документи, що регулюють збереження архітектурних пам'яток.
- Інноваційні технології (лазерне сканування, 3D-моделювання, цифрова документація) для дослідження та відновлення архітектурних об'єктів.
- Етичні та культурні аспекти збереження спадщини в умовах урбанізації.

вміти :

- Проводити аналіз та оцінку технічного стану архітектурних об'єктів.

- Виконувати науково-дослідну роботу з архітектурної спадщини з використанням сучасних методів і технологій.
- Розробляти проекти реставрації та адаптації архітектурних пам'яток з урахуванням історико-культурної цінності.
- Використовувати сучасні цифрові інструменти для створення документації об'єктів архітектури.
- Взаємодіяти з державними установами та громадськими організаціями щодо питань збереження архітектурної спадщини.
- Пропонувати рішення для інтеграції архітектурних пам'яток у сучасне міське середовище з урахуванням соціально-економічних факторів.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2		
Семестр	IV		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	Лекції	14 год.	-
	семінари	16 год.	-
Самостійна робота		30 год.	
Форма підсумкового контролю		Екзамен	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Методологія наукових досліджень	Робота над дисертацією

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль I. Теоретичні основи дослідження архітектурної спадщини.

Тема 1. Вступ до дисципліни. Значення збереження архітектурної спадщини.

Поняття архітектурної спадщини. Глобальні виклики у сфері її збереження. Етичні та культурні аспекти.

Тема 2. Історичні та сучасні підходи до збереження архітектурної спадщини.

Еволюція теорій реставрації. Принципи консервації: від Віолет-ле-Дюка до сучасності. Міжнародні хартії та стандарти.

Тема 3. Методи дослідження архітектурних пам'яток.

Візуальний аналіз, історичні дослідження. Використання архівних джерел і картографії. Технології 3D-сканування, фотограмметрії, лазерного аналізу.

Тема 4. Технології реставрації та консервації.

Традиційні та сучасні методи відновлення. Особливості роботи з різними матеріалами (камінь, дерево, метал, скло). Використання інноваційних матеріалів та технік.

Змістовий модуль II. Практичні аспекти збереження та управління архітектурною спадщиною.

Тема 5. Роль архітектурної спадщини в урбаністичному контексті.

Інтеграція пам'яток у сучасні міські структури. Виклики адаптивного повторного використання. Соціальні та економічні аспекти ревіталізації.

Завдання для самостійної роботи:

Тема 6. Нормативно-правова база охорони архітектурної спадщини.

Національні та міжнародні закони й акти. ЮНЕСКО та інші організації: роль і вимоги. Правові аспекти реставраційної діяльності.

Тема 7. Цифрові технології в дослідженні та збереженні спадщини.

Використання GIS-систем для управління пам'ятками. Віртуальна і доповнена реальність у документації та реставрації. Створення цифрових архівів.

Зміст семінарських занять

Тема 1. Значення архітектурної спадщини для сучасного суспільства.

На основі теоретичного матеріалу лекції № 1 здобувачі мають підготувати відповіді у формі презентацій на наступні питання: 1. Обговорення прикладів локальної та глобальної спадщини. 2. Аналіз соціокультурного впливу архітектурних пам'яток.

Тема 2. Історичні підходи до збереження пам'яток архітектури.

На основі теоретичного матеріалу лекції № 2 здобувачі мають підготувати відповіді у формі презентацій на наступні питання: 1. Аналіз методів реставрації в різні епохи. 2. Критичний розгляд праць Віолет-ле-Дюка та Джона Раскіна.

Тема 3. Аналіз документів міжнародних хартій (Венеційська, Афіньська, Бура).

На основі теоретичного матеріалу лекції № 3 здобувачі мають підготувати відповіді у формі презентацій на наступні питання: 1. Застосування принципів хартій до конкретних прикладів. 2. Розгляд прикладів використання інноваційних технологій. 3. Вивчення інструментів технічного аналізу (лазерне сканування, фотограмметрія).

Тема 4. Аналіз стану архітектурних об'єктів.

На основі теоретичного матеріалу лекції № 4 здобувачі мають підготувати відповіді у формі презентацій на наступні питання: 1. Використання методик діагностики пошкоджень. 2. Групова робота з оцінкою конкретного об'єкта (на прикладі фото чи креслень).

Тема 5. Використання сучасних матеріалів у реставрації.

На основі теоретичного матеріалу лекції № 5 здобувачі мають підготувати відповіді у формі презентацій на наступні питання: 1. Порівняння традиційних та інноваційних матеріалів. 2. Обговорення довговічності та екологічності.

Тема 6. Розробка плану реставраційних робіт.

1. Робота в групах із розробки проєкту відновлення об'єкта. 2. Обговорення та захист створених проєктів.

Тема 7. Роль архітектурної спадщини в міському середовищі.

На основі теоретичного матеріалу лекції № 7 здобувачі мають підготувати відповіді у формі презентацій на наступні питання: 1. Обговорення прикладів інтеграції пам'яток у сучасний урбаністичний простір. 2. Аналіз економічного й соціального впливу на місцеві громади.

Зміст самостійної роботи студентів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ
АРХІТЕКТУРНОЇ СПАДЩИНИ»**

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	30	
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	5	
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	5	
Підготовка звітів з практичних робіт	5	
Підготовка до поточного контролю	5	
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	10	

ПОЛІТИКА КУРСУ

Усі необхідні для здобувачів теоретичні та методичні матеріали з навчальної дисципліни “Актуальні проблеми дослідження та збереження архітектурної спадщини” представлені в “Системі дистанційної освіти”: <https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=6216>.

Відвідування занять є важливою складовою процесу навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. З порядком та графіком відпрацювання пропущених занять викладач знайомить здобувачів на першому занятті. Під час виконання презентацій та письмових тестових завдань проміжного чи підсумкового контролю недопустимим є порушення академічної доброчесності. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Будь-які прояви академічної недоброчесності врегульовуються відповідно до чинних в університеті правил і положень. Усі здобувачі під час занять мають поводитися відповідно до етичних норм, що діють в Університеті Короля Данила. Поведінка поведження здобувачів у аудиторії і взаємини з викладачем здійснюються у відповідності до [Кодексу корпоративної етики](#) та [Принципів і норм академічної доброчесності, як функціонують в УКД](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
<p>РН05. Вміти виявляти зв'язки між сучасними науковими концепціями в суміжних предметних сферах для обґрунтування нових теоретичних та практичних рекомендацій для розв'язування науково-практичних задач, проведення теоретичних досліджень, застосовувати їх у сфері архітектури та містобудування.</p> <p>РН06. Вміти застосовувати універсальні навички дослідника, достатні для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної, дослідницько-інноваційної та/або науково-педагогічної діяльності за фахом та продукування нових ідей та методів, спрямованих на покращення науково-практичної діяльності в галузі будівництва та архітектури.</p>	<p><i>Словесні методи:</i> лекція, розповідь-пояснення, бесіда, інструктаж.</p> <p><i>Наочні методи:</i> ілюстрування, демонстрування, спостереження, комп'ютерні і мультимедійні методи.</p> <p><i>Інтерактивні методи:</i> дискусія-диспут, мозковий штурм, тренінгові заняття, бесіда-діалог.</p> <p><i>За характером логіки пізнання:</i> індуктивний, дедуктивний, традуктивний, аналітичний, синтетичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, виокремлення основного, репродуктивний, проблемно-пошуковий, евристичний, дослідницький.</p> <p><i>Методи самостійної роботи</i></p>	<p>Екзамен</p>

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється [«Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»](#), яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Здобувачі мають право оскаржувати результати поточного оцінювання, а також інформувати про факти конфліктних ситуацій в

академічній групі чи з викладачем у відповідності до [«Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій»](#).

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Максимальна кількість балів за аудиторну роботу - 60 балів. До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі екзамену (IV семестр) проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За результатами підсумкового контролю (екзамен) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %
Національна диференційована шкала	
Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Національна недиференційована шкала	

Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59
Шкала ECTS	
A	90 – 100
B	83 – 89
C	75 – 82
D	67 – 74
E	60 – 66
FX	35 – 59
F	0 – 34

Здобувачі, які не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Бевз М. В. «Архітектурна реставрація: Теорія і практика». Київ: Либідь, 2016. Сучасне видання, яке охоплює основи теорії реставрації, зокрема український контекст.
2. Вечерський В. В. «Охорона архітектурної спадщини в Україні». Київ: НКМЦ «Україна», 2003.
3. Чепелик В. В. «Історія української архітектури». Київ: Либідь, 2002. Ґрунтовна праця, яка висвітлює розвиток архітектури на території України від давнини до сучасності.
4. Жариков Н. Л. «Проблеми реставрації архітектурних пам'яток в Україні». Харків: Основа, 2010. Практичний посібник з особливостями української реставраційної школи.

Допоміжна

5. Говденко П. М. «Методи дослідження архітектурних пам'яток».
6. Бевз Б. «Сучасні підходи до реставрації українських архітектурних пам'яток».
7. Інститут археології НАН України. Матеріали щодо археологічних досліджень об'єктів спадщини.
8. Збірник статей «Реставрація і дослідження архітектури в Україні».

9. Василенко О. «Урбаністичний контекст та архітектурна спадщина: приклади з України».

Інформаційні ресурси

10. Інформація про об'єкти світової спадщини, навчальні матеріали та рекомендації з їх охорони. URL: <https://whc.unesco.org/>
11. Хартії, технічні документи та міжнародні стандарти з реставрації. URL: <https://www.getty.edu/conservation/>
12. Цифрові технології, фотограмметрія, 3D-сканування для архітектурної спадщини. URL: <https://mcsc.gov.ua/news/3d-pamyatky-tehnologiya-stvorennya-zy-frovyh-versij-obyektiv-kultury/>
13. Цифрова платформа європейської культурної спадщини з доступом до архівів, книг, зображень. URL: <https://www.europeana.eu/en>